

۲۰۱۸/۰۲/۰۹

انجنیر سلطان جان کلیوال

آیا د پاکستان په نوم دولت ته نوره کومه اړتیا شته؟

د افغانستان او سیمې له تاریخي څیړنو له مخې داسې بنسټګرې چې د اتلسمې پېړۍ له وروستیو کلونو څخه بیا د شلمې پېړۍ ترنیمایې پورې، د هغه وخت د نړۍ د لویو پراختیا غوښتونکو قوتونو (انگریز او روس) د ټکرونو او د دې دواړو تر منځ د مخامخ کیدو د مخنیوی د پاره، د سیمې په جغرافیه کې ګړندی تغیرات د همدې دوه قوتونو په خوبه، یا د سازشونو او یا د فشارونو په نتیجه کې منځ ته راتلل، نوی هیوادونه جوړیدل، اشغالیدل او وړاندیدل.

د پاکستان په نوم د یوې نوي او غیر نورمالې جغرافیې او هیواد جوړیدل د همدې سازشونو او معاملو په نتیجه کې په وجود راغی. دا هیواد لکه د کوچنی ماشوم په څیر د خپل نامحرم پلار انگریز په ساتنې، پالنې او تربیې سره را لوی شو او کره سړی یې تری جوړ کړ. کله چې انگریز په دې و پوهیده چې اوس د دې نامحرم زوی په وجود کې د دی توان شته چې د روس (د شوروی اتحاد) د ګړندی پر مختګ د مخنیوی په برخه کې تری لازمه ګټه پورته کړی، نو ورو وروپې هغه خپل بل ورور قوت د امریکا دولت ته ور وسپاره. امریکا په ګړندی توب سره هغه په نظامي لحاظ په پښو ودراره، د سیالانو سره یې سیال کړ، دایران، عراق، ترکی او نورو په څیر یې و نازاوه، په نظامي پاکتونو او ډلو کې یې را ګډ کړ، انگریزي ملایان یې پکې د تربیې لاندې ونيول او د اسلام د مقدس دین نه په ناسمې ګټې اخستنې سره یې د ولسي خلکو په ذهنونو کې د غیر اسلامي عقایدو د لرونکو لکه هندوانو، بی دینه روسانو، بودایانو او نورو په مقابل کې، د کرکې او نفرت تخمونه ور وشندل او هغې ته په شدت سره وده ورکړه.

امریکا د سارې جنګ په ټوله موده کې د انگریز په مشوره د پاکستان له خلکو او جغرافیې څخه د خپل ستر حریف شوروی اتحاد په وړاندې ډیره بڼه او اعظمې ګټه او چټه کره او د دې هیواد د لا زیاتې تقویې د پاره یې د نوري اسلامي نړۍ هغه هیوادونه چې امریکا یې لا د وخته د خپلولو د پاره پانګه ونه کړې وه هم د پاکستان سره د نیکو مناسباتو ساتلو ته اړووستل.

د وخت په تیریدو سره د شوروی دولت لیونی او دایم الخمر مشرتابه په افغانستان باندې د نظامي تیرې په کولو سره خپلو ټولو مخالفینو ته دا زمینه برابره کړه چې په بنسټګره توګه په نړیواله سوپه د شوروی دا تیرې و غندی او په

به اهتمام جلیل غنی هروی

وراندی یی هرډول مبارزه پیل کاندی. د دی مبارزی اصلی پر مخ وړونکی هماغه افغانان و پیژندل شول چی د شوروی د تجاوز له امله یی خپل وطن پرینی و او لویه برخه یی د پاکستان په نوم جغرافیایی کی چی په حقیقت کی د افغانانو خپل ملک او وطن دی خای په خای شوی ول. همدارنگه هغه افغانان چی د خینو خاصو اړیکو د لرلو له امله د ایران خاوری ته کوچیدلی ول هم د دی تجاوز په مقابل کی د ایران د شاهی دولت له لوری چی هغه وخت په سیمه کی د امریکا کلک ملاتړی و او وروسته د آخوندی دولت له خوا هم تر یوه حده پوری را منظم شول او د جهاد په نوم یی د روسانو او روس پلوی حکومتونو په وړاندی د امریکا او نورو غربی شوروی ضد قوتونو، اسلامی دولتونو او د انگریزی پاکستان په نیغه همکاری وسله واله مبارزه پیل کړه.

نتیجه دا شوه چی د خوارلسو کالو سختو، وړانونکو او وژونکو جگړو وروسته، هم د شوروی دولت دری وری شو او هم یی په افغانستان کی پلوی دولت را نسکور شو. که د شوروی د ماتیدو سره د انگریز او امریکا هغه اندیبنی چی د ساره جنگ په وخت کی لرودی لری شویوی او اوس امریکا د نری د یواخی تصمیم نیونکی هیواد په توگه د خکی په گره حاکمیت لری نو، پوښتنه داده چی آیا تردی وروسته نور هم د پاکستان په نوم، چی د تولی نری د پاره د تهدید او درد سر جوړونکی نا معتدل هیواد دی، اړتیا شته؟ آیا امریکا په دی نه پوهیږی چی همدا پاکستان اوس د نوری دنیا په نسبت د امریکا د تخریب د پاره یو تر تولو ستر تهدید دی؟ آیا همدا اوس د تولی دنیا خخه د امریکا ضد خواکونه او تروریستی ډلی په پاکستان کی دیره خایونه نه لری؟ آیا دا تولی تروریستی ډلی د همدی پاکستان د پوځ او د آی، اس، آی د اداری د مستقیمی حمایی لاندی په افغانستان کی امریکایی سرتیری نه وژنی؟ یا دا تولی ډلی او دوی مشران لکه د بن لادن په خیر د همدی پاکستان په نظامی بارکونو کی ژوند نه کوی؟ او بالاخره آیا امریکا نه پوهیږی چی که پاکستان په همدی حال پاتی شی، دا کورت به ضرور د امریکا په ضد د روس او چین سره اړیکو ته پراختیا ورکوی؟

دا ټول هغه څه دی چی حقیقت لری اود نری په مخ د پاکستان په نوم د دولت د شتون گټه د جدی سوال لاندی راولی. که هر څومره ژر دا نا متعادل، مضره او د هر ډول فساد نه ډکه جغرافیه له منځه ولاړه شی او د پخوانی یوگوسلاویا په خیر په څلورو ټوټو ویشل شی دا به هم د سیمی هم د غرب او شرق په گټه کی او که په دی کار کی هر څومره خنډ را خی په هماغه اندازه به نری د نورو گواښونو او تهدیدونو سره مخامخ کیږی. اوس هلته دننه په پاکستان کی هم د دی جغرافیایی ټوټه کیدو ته زمینه برابره شویده او دا فرصت باید له سه و نه وخی. ځکه چی نا وخته کیږی او بیا به پښیمانی څه گټه و نه لری.

پای